

Domácí úkol:

Zamyslete se nad svým postojem k migrantům a vyjádřete svoje stanovisko v argumentační eseji. Jak psát správnou argumentační esej zjistíte na stránkách níže.

Děkuji, Martina Vodičková

Argumentační esej

Hana Košťálová

Dobrá AE má následující složky

- **Vlastní stanovisko** autora, které předkládá a pro které chce čtenáře získat. Ve stanovisku autor sděluje, co by se podle něj mělo dělat, zajistit, a to hodně konkrétně. Součástí stanoviska by mělo být i sdělení, kdo by měl navrhovanou věc zařídit.
- **Argument:** vysvětluje, proč autor zaujímá uvedené stanovisko. Argumentů může být podle potřeby více, ale ne příliš mnoho - právě tolik, aby pokryly všechny podstatné důvody, které by se čtenář měl dozvědět, aby mohl se stanoviskem nakonec souhlasit.
- **Důkaz:** každý argument by měl být opřen o důkaz. Ten můžeme čerpat z výsledků výzkumů, z textů, odvoláním se na obecnou zkušenost čtenářů apod.
- **Protiargument:** autor vyjádří pochopení toho, co by mohlo jeho stanovisko oslabit. Přemýšlí o tom, co by jeho samého mohlo zviklat, a o tom, jaká opačná stanoviska mohou zastávat potenciální čtenáři jeho eseje. Protiargumentů může být uvedeno více – autor by měl zohlednit všechny významné, jichž si je vědom.
- **Vyvrácení protiargumentu:** zde autor uvádí, čím je možné námitku překonat, co je třeba brát v úvahu, když zvažujeme její váhu, a proč shledáváme námitku slabou na to, aby mohla naše stanovisko změnit.
- **Závěr:** shrnutí, v němž jinými slovy autor zopakuje svoje stanovisko s přihlédnutím k tomu, o čem psal v eseji.

Je užitečné uvědomit si i **obecné východisko**, z něhož při psaní AE autor vychází. Někdy ho autoři zapracují přímo i do eseje. Jen je třeba dát pozor na to, abychom nezaměnili obecné východisko za vlastní stanovisko. Obecným východiskem může třeba být: Každý by měl umět číst.

Modelový argumentační esej č. 1

Jsem pro, aby učitelé naučných předmětů vyučovali čtení ve svých hodinách s využitím textů vhodných pro studovanou látku. **(STANOVISKO)**

Čtení v předmětech umožňuje žákům rozvíjet čtenářské dovednosti prostřednictvím rozmanitých autentických textů, s nimiž se mohou setkávat i v běžném životě, a tak je potřeba, aby na ně byli připraveni. **(ARGUMENT 1)** O významu, který se přikládá dovednosti číst s porozuměním různorodé texty, svědčí například mezinárodní srovnávací šetření, která se zaměřují právě na tuto oblast (PISA, TIMSS aj.). **(DŮKAZ)**

Čtení v předmětech lze spojit s žákovskými výzkumy a projekty, a tak žáci mohou mít lepší motivaci ke čtení, než když se čte jen cvičně. **(ARGUMENT 2)** To dokládají výzkumy citované například v textu Paula Neufelda Comprehension Instruction in Content Area Classes (RT 59/4, pp. 302 – 312). **(DŮKAZ)**

Četba v předmětech navíc zlepšuje výsledky učení žáků (ARGUMENT 3), jak výzkumy doložili E. Anderson a J.T. Guthrie (Motivating children to gain conceptual knowledge from text. AERA, 1999). (DŮKAZ)

Dnes četbě v předmětech brání obvykle nedostatek času, jímž vyučující zdůvodňují, proč se svými žáky nečtou. (PROTIARGUMENT) Ano, je potřeba investovat čas na to, aby se žáci číst naučili, ale ten se vrátí, protože žáci budou schopni samostatně čerpat informace z různých zdrojů – zvládnou totiž důležitou složku kompetence k učení. Čas lze navíc ušetřit cílenou spoluprací s kolegy – číst žáky nemusíme učit izolovaně jen ve vlastním předmětu, ale můžeme koordinovat rozvoj čtenářství v celé škole. Ke spolupráci napříč předměty směřují i kurikulární dokumenty. (VYVRÁCENÍ PROTIARGUMENTU)

Dokud žáci číst neumějí, může jim ovšem uniknout řada informací, které předložený text obsahuje. (PROTIARGUMENT) Tomu lze zabránit dalšími postupy, které učitel ve výuce volí, zejména vhodnými aktivitami před čtením a po čtení. (VYVRÁCENÍ PROTIARGUMENTU)

Proto doporučuji všem učitelům – nečeštinářům, aby se o čtení zajímali, aby se seznámili s postupy, které je možné využívat ve výuce k rozvíjení čtení s porozuměním věcným textům. (ZÁVĚR)

Obecné východisko: Dnešní žáci čtou rozmanité texty v různých reálných situacích svého života a potřebují jim porozumět. Čtenářská gramotnost je důležitá pro život dnešních žáků.

Čokoláda – modelový argumentační esej č. 2

Myslím si, že bychom měli jíst denně aspoň tabulku hořké čokolády, (STANOVISKO) protože prospívá zdraví (ARGUMENT). Podle výzkumu skotských vědců zveřejněného ve Vesmíru 25/2007 obsahuje hořká čokoláda flavonoidy, to jsou antioxidanty, které brání organismus proti účinkům volných radikálů z ovzduší. Ty se podílejí na vzniku civilizačních chorob. (DŮKAZ) Víím, že se po čokoládě mohou kazit zuby (PROTIARGUMENT), ale ty si mohu vždy po požití čokolády vyčistit (VYVRÁCENÍ PROTIARGUMENTU). A taky se z čokolády tloustne (PROTIARGUMENT 2), ale když budu každé odpoledne z práce chodit procházkou, tak neztloustnu a zdraví prospěju dvojnásob. (VYVRÁCENÍ PROTIARGUMENTU). Protože se mi rizika spojená s požíváním čokolády zdají méně významná než jeho přínos, budu si denně kupovat hořkou čokoládu s vyšším obsahem kakaa a jíst ji. (ZÁVĚR)

Vlastní stanovisko není: „Hořká čokoláda je zdravá.“ nebo „Po čokoládě se tloustne“ apod. To jsou obecné pravdy, které je možné dokázat nebo vyvrátit, ale nemají nic společného s mým postojem. Ten může z takové obecné pravdy vycházet a opírat se o ni jako o argument. Ovšem ten potřebuje ještě dodat důkaz.

Podobně není stanoviskem: „Kouření škodí zdraví.“ Stanovisko je: „Myslím si, že by ve škole měl platit zákaz kouření, ale měla by být zřízena kuřárna.“

Stanoviskem není ani „Bez čtení se děti neobejdou ani při studiu, ani v životě.“ Stanoviskem naproti tomu je „Navrhují, abychom zavedli knihovničku do každé třídy.“
